

Dierenmishandeling in gezinnen

Prof.dr. Marie-Jose Enders-Slegers ,

Leerstoel Antrozooologie, Faculteit Psychologie

Stichting Cirkel van Geweld, Werkgroep Dierenpleegzorg

marie-jose.enders@ou.nl

Link - letter

Open Universiteit
www.ou.nl

Wat is mishandeling?

Definities mishandeling mens en dier

- Afhankelijkheidsrelaties
- Dwang
- Psychisch, seksueel en lichamelijk letsel
- Verwaarlozing

Als Oranje verliest, slaat papa ons.

Gezellig zo'n WK...

Voor informatie en hulp bij huiselijk geweld:
0900-1 26 26 of
www.shginfo.nl

Zet huiselijk geweld buitenspel
www.opvang.nl

FEDERATIE
OPVANG

Er zijn verschillende relaties tussen dierenmishandeling en geweld in gezinnen

1. Partner mishandelt huisdier (betekent ook geestelijke 'mishandeling' vrouw en kind)
2. Partner dreigt huisdier te mishandelen (chantage partner en kind) of zet dier in als wapen

3. Kind wordt misbruikt/mishandeld en mishandelt zelf huisdier

4. Kind wordt misbruikt/mishandeld en vindt troost bij huisdier

5. Kind begint met mishandeling van dier en mishandelt later leeftijdgenoten

De 'cruelty link' in Nederland:

Bestaat het?

- Komt het vaak voor?
- Wat zijn de achtergronden?
- Wie kunnen daarbij ingrijpen?
- Interdisciplinariteit

Het bestaat: 1

- **Onderzoek Enders & Janssen,**
- 2009
- 60% van de dierenartsen signaleert gevallen van dierenmishandeling in praktijk
- In een van de drie gevallen vermoedt men meer geweld in gezin. Meldingen? 11%!

FEITEN:

- Afgelopen jaar op meldnummer 144 **maandelijks** 15.000 meldingen dierenmishandeling
- Meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling meer dan 200.000 per jaar
- Meer dan 60% van de gezinnen hebben huisdieren

Betekenis huisdieren

- Worden beschouwd als ‘ gezinslid’
- Bieden emotionele steun, veiligheid enz.
- Houden je gezond
- Motiveren (hulphonden, AGH, enz.)
- Maar in geval van HG en DM: maken huisdieren slachtoffers extra kwetsbaar

Voorbeelden relaties mens-dier

In 2009

Oprichting Taskforce HG en DM

Multidisciplinair: politie, vrouwenopvang organisaties, jeugd
dierenbescherming, juristen, onderzoekers,
kinderbescherming,
beleidsmedewerkers,
dierenartsen NDG en
KNMvD

Vanuit Taskforce werd in 2011 de Stichting
Cirkel van Geweld opgericht
www.cirkelvangeweld.nl

Het bestaat: 2

- **Onderzoek Warnier & Enders, 2012, opvang Nederland**
- 55% van de vrouwen in opvang meldt dat partner huisdier heeft pijn gedaan en/of gedood(15%)
- 33% meldt dat gedreigd is dier pijn te doen (chantage)
- 11% meldt dat dier tegen hen is opgezet (om hen te verwonden)

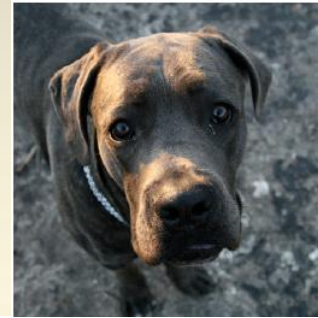
Casuïstiek opvang

“Als hij boos was - hij had een heel kort lontje - kregen de honden het ook te verduren (...)
Mijn 11-jarige dochter heeft ook regelmatig gezien dat ze klappen kregen en een schop in de buik.”
33 jarige vrouw uit de opvang.

“Gemiddeld één keer per week deed hij de slang en de hamster pijn. De schildpad heeft hij maar één keer pijn gedaan, maar die is daaraan meteen overleden.”
23 jarige vrouw uit de opvang.

“De ene hond die heeft hij doodgeschoten en in de klike gegoid.”
29 jarige vrouw uit de opvang.

“De kat schopte hij. De kat kreeg uiteindelijk anale bloedingen van de jarenlange mishandelingen en is daaraan ook overleden.”
33 jarige vrouw uit de opvang.

En:

41% van de vrouwen in de opvang hebben hun vlucht uitgesteld en bleven met kinderen in de situatie vanwege de zorg om het huisdier (voor een periode van 2 weken tot 10 jaar!)

Het bestaat: 3

- Vele gevallen in de dagelijkse praktijk van dierenpolitie
- Vele artikelen beschreven in kranten en in media
- Maar ook: de al bestaande samenwerkingsverbanden boeken goede resultaten

Sociale en culturele achtergronden DM, Flynn, 2012

- **Gender en leeftijd:** bijna allemaal (18 – 34 jr) mannen (hoarders vaak vrouwen)
- **Alle lagen van de bevolking**, maar significant vaker in lagere sociaal economische klassen

- **Socialisatie** in kindertijd speelt rol (kindermisbruik, huiselijk geweld)
- Dader hoort bij een '**bende**' of 'gang'
- Er is sprake van **macht** en ongelijkheid (man is fysiek superieur, wettelijke status hoger)

6. Organisatie samenleving: de rol van huisdieren in familie en het rechtssysteem (vage definities nauwelijks bestraffing, low risk)

7. Culturele normen en attitudes spelen een rol (filosofische en religieuze tradities)

8. Er is nogal wat **sociaal geaccepteerd geweld** tegen dieren

Cijfers buitenland

- Plegers van geweldsmisdrijven blijken vaak eerder dieren mishandeld te hebben
- Plegers van dierenmishandeling plegen relatief meer andere misdrijven en geweldsdelicten

Waarom belangrijk in te grijpen?

- Geweld tegen dieren is een misdrijf
- Geweld tegen dieren staat bijna nooit op zichzelf
- Geweld tegen dieren is een 'marker' van ernstig asociaal gedrag of van pathologie
- Geweld tegen dieren is gerelateerd aan interpersoonlijk geweld
- Kan van kwaad tot erger (van dier>mens)

MAAR, waarom doen we vaak niets?

- Het gaat **maar** om een beest
- Niemand doet toch iets? (Omstander effect)
- Het zijn maar kwajongensstreken
- Dader moest even zijn frustratie kwijt
- Het is mijn zaak niet
- Het is mijn discipline niet
- Ik heb er geen verstand van

Denk dus aan cruelty link, mogelijk heeft dader

- Een ontwikkelings- of psychopathologische stoornis
- Wordt hij thuis mishandeld, misbruikt
- Mishandelt hij partner, ouders grootouders
- Mishandelt/misbruikt hij kind
- Is er meer aan de hand (andere criminaliteit)
- Mogelijk wordt zijn gedrag van kwaad tot erger (geweld verplaatst zich van dier naar mensen)

Biedt met elkaar kansen voor de slachtoffers!

- Door het stoppen van het geweld (doorbreken spiraal)
- Door het voorkomen van erger (preventie)
- Door het bieden van ondersteuning aan slachtoffers en daders (die vaak ook slachtoffer zijn)

Samengevat:

- Geweld moet stoppen
- Dader is mogelijk zelf slachtoffer
- Dader heeft stoornis, moet behandeld worden
- Dader is zwakbegaafd en moet beschermd worden tegen zichzelf
- Dader heeft geen moraal of normbesef en de maatschappij moet worden beschermd

Daarbij komt nog dat

- Geweld tegen dieren erg vaak voor komt
- Er vele potentiële slachtoffers zijn
- Er gemakkelijker door burens over dierenmishandeling wordt geklaagd dan over kindermishandeling
- Het zeer negatieve consequenties voor de ontwikkeling van empathie heeft bij kind
- Dieren niet voor zichzelf kunnen opkomen

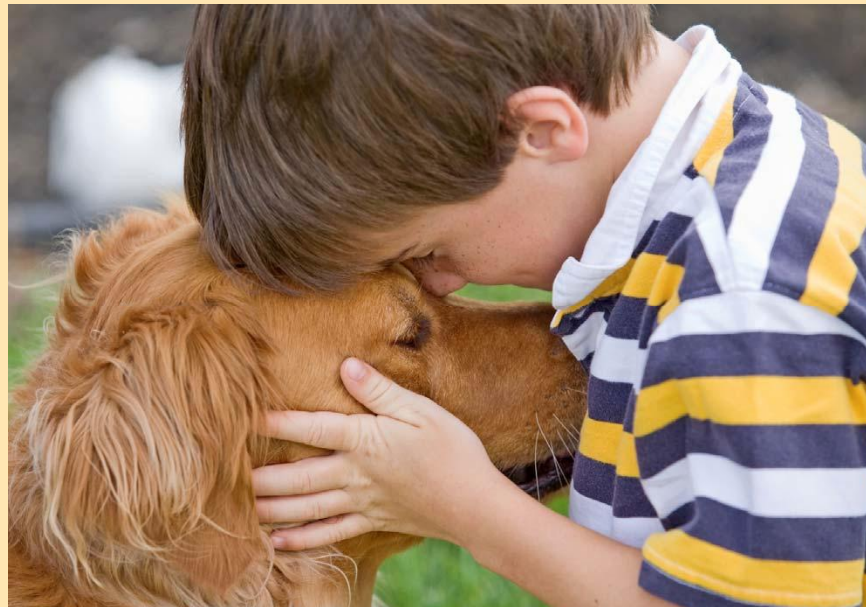

Start-Up Manual

By Allie Phillips, J.D.

Founder of SAF-T

www.AnimalsandFamilies.org

Conclusies?

De relatie tussen dierenmishandeling en huiselijk geweld biedt de professional kansen tot eerder ingrijpen en voorkomen erger

Rapporten eenvoudig op te vragen: zie website

www.cirkelvangeweld.nl

marie-jose.enders@ou.nl

Open Universiteit

www.ou.nl

